

Hendrik aangesteld als veldwachter op Urk

In de loop van het jaar 1855 werd Hendrik Smit door medewerking van civiele en militaire autoriteiten (term uit het paspoort) benoemd tot gemeenteveldwachter op Urk. Hij word hierdoor in de gelegenheid gesteld zijn aan orde en tuchtgewend leven in toepassing te brengen in zijn dagelijkse tak. Hij begon dan ook als oud-militair en stadsburger en stoere Fries zijn loopbaan op het genoemde eiland. De opkomende jeugd maande hij tot geregelde wandelingen en geregelde omgang. De huismoeders gelastte hij hun huisafval naar de bestemde plaats te brengen en zo één en ander niet naar zijn orders gebeurde, noteerde hij dit in zijn boekje en bracht bij zijn chef de Burgemeester rapport uit. Maar deze, zelf Urker zijnde, voelde zich teveel medeburger om deze dingen serieus te nemen en vond het beter dat Smit als huisknecht van hem zoo nu en dan wat deed dan zich met de huishoudelijke dingen van de burgers dik te maken. Een put graven, waar de Burgemeester des winters het drinkwater voor zijn koeien uit kon laten scheppen of pompen, de zorgen voor de watermolen, die het weiland van het overtollige water ontdoet of andere belangrijke dingen doen, achtte zijn chef praktischer. Smit, als goed soldaat, wist echter van "halt en front". Toen zijn notities niet verder kwamen dan de prullenmand van de Burgemeester werd hij opstandig en ging met zijn processen naar de Officier van Justitie te Hoorn. Het gevolg was schorsing in Zijn dienst en molest van de zijde der baldadige jeugd, die nu vrij spel had. Zijn en persoon werden het mikpunt van allerlei plagerijen. Op een avond, toen het hem te machtig werd en hij, vertrouwend op zijn vaardigheid in het schermen, de jongens een hardhandige les wilde toedienen, had men een net voor zijn deur gespannen, ving hem daarin op en hij was de speelbal van de ergste belhamels. Op order van de Officier van Justitie werd hij echter weer in dienst gesteld maar toen was zijn dagelijks bestaan alles behalve prettig geworden.

Hendrik wordt niet toegelaten tot de Kerkelijke gemeenschap

Ook de kerkelijke verhoudingen ten aanzien van zijn persoon boden geen genoegzaam tegenwicht voor zijn zwaar geworden dagelijkse leven, want toen hij belijdenis wenschte te doen, vond de Kerkeraad der Chr. Geref. Kerk redenen in zijn ambt om hem niet toe te laten tot de Kerkelijke gemeenschap.

Burgemeester vat het medenemen der oude zeilen op als diefstal

Ook rustte de Burgemeester niet voor hij nieuwe redenen tot schorsing had gevonden. Hij vond ze in de volgende geschiedenis: De zeiltjes van de reeds genoemde watermolen moesten door nieuwe vervangen worden. De zorg hiervoor was aan Smit opgedragen. Een der wethouders, die tevens zeilmaker was, was Smit hierbij behulpzaam en vond het maar het beste, dat Smit die lappen maar mee nam naar huis. Dan konden ze nog wel eens gebruikt worden over het kippenhok van Smit. Deze had die raad, zonder verder nadenken, opgevolgd, maar ze hadden buiten de waard, in dit geval de Burgemeester, gerekend. Deze vatte het medenemen der oude zeilen op als diefstal. Gevolg schorsing en procesverbaal of omgekeerd. Ten tweede male weer opheffing der schorsing van Hogerhand, maar het conflict tusschen Chef en ondergeschikte was daarmede niet ten einde.

Nog meer corruptie op Urk, Hendrik pakt de burgemeester aan

De Burgemeester, die ook tevens aannemer van Rijkswerken was, had iemand in vertrouwen genomen tot het innen der voorkomende mandaatsgelden. Toen deze persoon plotseling overleed, moest iemand gevonden worden, die de overledenen kon vervangen en die niet gevaarlijk was uit financieel oogpunt. Iemand werd daartoe alzo, onder toezegging van beloning, overgehaald en gebruikt. Deze zaak werd echter ruchtbaar. Het gevolg was dat Burgemeester beklagde werd wegens oorzaak geven tot valsheid in geschrifte en nog andere dingen. De veroordeling was niet licht. Toen echter de dag aankwam, dat de Burgemeester zich in hechtenis moest begeven, kwam de bevolking daartegen in opstand. Men wilde zijn eerste burger niet laten gaan. Eerst een bedreiging met militaire maatregelen kon de Burgemeester bewegen zich met zijn eigen visschuit naar Hoorn te begeven. Te middernacht vertrok hij om de bevolking niet verleiding te brengen het te

verhinderen. De militaire macht, in de vorm van een politieboot met twee kanonnetjes aan boord, kon toen naar zijn standplaats Den Helder terugkeren. De positie van Hendrik Smit was op Urk nu echter onmogelijk geworden. De bevolking gaf hem de schuld van het onheil, dat hun Burgemeester was overkomen. Het eiland Schokland was inmiddels door de oorspronkelijke bevolking verlaten en werd thans bewoond door drie Rijksbeambten, nl. Van Marle aan de haven te Emmeloord, Ras op Ens en Van Eerde op Oudekerk. De eerste als Rijksarbeider en lichtwachter. De tweede als Rijksarbeider, tevens belast met peilwaarnemingen. En de derde als lichtwachter. De plaats van Ras kwam echter open door chronische ziekte van genoemde en Hendrik Smit werd door de nieuwe burgemeester van Urk bij de Directie van Rijkswaterstaat aanbevolen in de plaats van Ras te Ens.